

2022

Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie
w Gminie Kostrzyn
na lata 2023-2025

SPIS TREŚCI

I WPROWADZENIE.....	4
I 1. Wstęp	4
I 2. Podstawa prawna.....	4
I 3. Otoczenie prawne.....	5
I 4. Projekt zmian w systemie przeciwdziałania przemocy (2021).....	7
I 5. Charakterystyka zjawiska przemocy – najważniejsze pojęcia.....	9
II KOSTRZYN – LOKALIZACJA I MIESZKAŃCY	12
III DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY NA TERENIE GMINY	14
III 1. Dane instytucjonalne	14
III 1. 1. Niebieskie Karty	14
III 1. 2. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie.....	15
III 1. 3. Przepięstwa przeciwko rodzinie i opiece	17
III 1. 4. Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie	18
III 1. 5. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	18
III 1. 6. Pomoc społeczna z powodu przemocy	20
III 2. Postrzeganie zjawiska przemocy przez mieszkańców gminy.....	20
IV ZASOBY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY.....	23
V ANALIZA SWOT	24
VI CELE, DZIAŁANIA I WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU	25
VI. 1 Cel główny programu.....	25
VI. 2. Cele szczegółowe, zadania i wskaźniki realizacji programu.....	25
VII REALIZACJA PROGRAMU	29
VII. 1. Adresaci Programu.....	29
VII 2. Nadzór i realizatorzy.....	29

VII 3. Partnerzy	30
VII 4. Prognozowane efekty	30
VII 5. Harmonogram działań	31
VII 6. Źródła finansowania.....	31
VII 7. Monitoring, sprawozdawczość i ewaluacja	31

I WPROWADZENIE

I 1. WSTĘP

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kostrzyn na lata 2023-2025 stanowi jeden ze szczegółowych programów operacyjnych, który precyzuje i służy realizacji celów oraz wskaźników zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kostrzyn na lata 2023-2025.

W niniejszym dokumencie władze gminy przyjęły do realizacji określone działania w celu ograniczenia, a możliwie najlepiej - wyeliminowania zjawiska przemocy w środowisku rodzin zamieszkujących Gminę Kostrzyn.

Cele i działania przewidziane w Programie przyjęto w oparciu o diagnozę sytuacji zastanej oraz konkluzje płynące z badań ankietowych mieszkańców gminy.

I 2. PODSTAWA PRAWNA

Gmina Kostrzyn chce zapewnić swoim mieszkańcom możliwie najwyższe standardy życia w wolności od różnych form przemocy. W tym celu m.in. realizuje swój obowiązek ustawowy, opracowując i przyjmując do realizacji niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2025.

W myśl bowiem art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U z 2021 r. poz. 1249) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;

- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Niniejszy Program obejmuje kontynuację działań realizowanych na podstawie poprzedniego dokumentu - przyjętego przez Radę Miejską Gminy Kostrzyn na mocy Uchwały nr XVIII/143/2016 z dnia 29 marca 2016 r. - Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kostrzyn na lata 2016-2022.

I 3. OTOCZENIE PRAWNE

Poza przywołaną ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dla opracowania i realizacji niniejszego Programu są relewantne w szczególności następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1882 ze zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.),
- Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 969),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. 2022 poz. 1375),
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360),

- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1805 ze zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209 poz. 1245).

Cele przyjęte w Programie pozostają zbieżne z następującymi celami, które zostały wyznaczone na podstawie dokumentów o zasięgu lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim, co zostało zaprezentowane w poniższej tabeli.

Tab. 1. Zgodność z innymi dokumentami

Poziom lokalny	
Nazwa dokumentu	Cel/moduł/działanie
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kostrzyn na lata 2023-2027.	<ul style="list-style-type: none"> • Cel strategiczny III: Poprawa efektywności w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz w dostępie do opieki zdrowotnej, • Cel operacyjny II: Profilaktyka i skuteczne działanie na rzecz osób uwięzionych w przemoc w rodzinie.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Poznańskiego 2021 - 2026.	<ul style="list-style-type: none"> • Cel strategiczny 1: Wsparcie systemu opieki nad rodziną; • Cel operacyjny 5: Organizowanie wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej;
Poziom regionalny	
Nazwa dokumentu	Cel/moduł/działanie
Strategia Polityki Społecznej dla Wielkopolski do 2030 roku.	<ul style="list-style-type: none"> • Adresat działań: „Rodzina”; • Strategiczny kierunek działania: wspieranie programów/ inicjatyw/działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (s. 90);
Wielkopolski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025,	<ul style="list-style-type: none"> • Priorytet I: Poprawa sytuacji osób doświadczających przemocy w rodzinie; • Priorytet II: Intensyfikacja oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie; • Priorytet III: Wzmocnienie kadr wielkopolskich instytucji w realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
Poziom krajowy	
Nazwa dokumentu	Cel/moduł/działanie

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022.

Cel główny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce.

Cele szczegółowe:

Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Źródło: opracowanie własne

I 4. PROJEKT ZMIAN W SYSTEMIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY (2021)

Prowadząc działania w ramach niniejszego Programu, należy mieć bacznie na uwadze losy nowelizacji przepisów prawa w zakresie przeciwdziałania przemocy, które są już procedowane w momencie uchwalenia Programu. Mowa o ogłoszonym 30 września 2021 r. projekcie ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (nr wykazu UD 296).

Wnioskodawcą jest Minister Rodziny i Polityki Społecznej. Na dzień uchwalenia niniejszego Programu przedmiotowy Projekt pozostawał w fazie opiniowania.

Zgodnie z Projektem przewidziano głębokie zmiany w regulacjach przeciwdziałania przemocy, w tym na szczególną uwagę zasługują następujące propozycje zmian:

- zrezygnowanie z pojęcia „przemocy w rodzinie” na rzecz „przemocy domowej”,
 - poszerzenie ustawowej definicji przemocy o pojęcie przemocy ekonomicznej.
- Proponowana w projekcie definicja przemocy domowej to *"jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra*

osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienia, krzywdy moralne oraz mające na celu uzyskanie kontroli w zakresie nabywania i korzystania z posiadanych przez tę osobę zasobów ekonomicznych",

- **wprowadzenie definicji „osoby doznającej przemocy domowej”** - może to być osoba pełnoletnia lub małoletnia, która doznaje przemocy domowej od osoby najbliższej (w rozumieniu Kodeksu Karnego), innej osoby spokrewnionej, osoby niespokrewnionej pozostającej w związku, osoby wspólnie zamieszkującej i gospodarującej, a także od byłego małżonka, byłego partnera lub innego członka rodziny, niezależnie od faktu wspólnego zamieszkiwania z osobą stosującą przemoc domową,
- **Wprowadzenie definicji „osoby stosującej przemoc domową”**, przez którą – jak zaproponowano w projekcie – należy rozumieć zarówno osobę stosującą przemoc domową, jak i osobę, co do której istnieje podejrzenie, że taką przemoc stosuje,
- Wprowadzenie dla osób stosujących przemoc domową oprócz realizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych **nowej formy oddziaływania** – programów psychologiczno-terapeutycznych,
- **Doprecyzowanie przepisów w zakresie kwalifikacji osób kierujących specjalistycznymi ośrodkami wsparcia** dla osób doznających przemocy domowej,
- **Zmiana charakteru Zespołów Interdyscyplinarnych na podmioty pełniące rolę strategiczną** w kształtowaniu lokalnej polityki przeciwdziałania przemocy domowej,
- **Sprawy indywidualne będą rozpatrywane przez grupy diagnostyczno-pomocowe, które mają zastąpić dotychczasowe grupy robocze,**
- **Wprowadzenie rozlicznych zmian organizacyjnych w pracy Zespołów interdyscyplinarnych** (m.in. zmiana częstotliwości spotkań z jednego na kwartał do jednego na dwa miesiące, udział w posiedzeniach zespołu ma być obowiązkowy, obligatoryjny regulamin wewnętrzny, przepisy o usprawiedliwianiu nieobecności przez członków),
- **Wprowadzenie uprawnienia przewodniczącego Zespołu wobec osoby stosującej przemoc domową**, w razie, gdy ta będzie uchylać się od podejmowania działań mających na celu zmianę postępowania. Przewodniczący Zespołu będzie mógł wystąpić do Sądu Rejonowego z wnioskiem o zobowiązanie tej osoby do udziału w programie korekcyjno-

edukacyjnym lub w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową. W takie same kompetencje wyposażeni zostaną komendanci Policji i Żandarmerii Wojskowej (odpowiednio w sprawach funkcjonariuszy Policji lub żołnierzy stosujących przemoc domową).

I 5. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY – NAJWAŻNIEJSZE POJĘCIA

Zjawisko przemocy w rodzinie to jeden z najbardziej złożonych i brzemiennej w skutki problemów społecznych. Powoduje dysfunkcje w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodziny, a także uszczerbek na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne problemy w relacjach społecznych dzieci i osób dorosłych, doświadczających przemocy.

Jeżeli ofiarami przemocy w rodzinie są osoby małoletnie, ich proces socjalizacji w rodzinie może wiązać się ze zinternalizowaniem pejoratywnych wzorców i mechanizmów psychospołecznych.

Literatura dotycząca tej problematyki jest bardzo bogata. Znawcy tematu posługują się wieloma definicjami przemocy w rodzinie. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), przemoc jest to „celowe użycie siły fizycznej lub władzy, sformułowane jako groźba lub rzeczywiście użyta, skierowana przeciwko samemu sobie, innej osobie, grupie lub społeczności, które albo prowadzi do albo z którym wiąże się wysokie prawdopodobieństwo spowodowania obrażeń cielesnych, śmierci, szkód psychologicznych, wad rozwoju lub braku elementów niezbędnych do normalnego życia i zdrowia”¹.

W myśl definicji legalnej zawartej w art. 2 pkt. 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc to: „*Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 czyn zabroniony § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444), a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia,*

¹ WHO — Global status report on violence prevention 2014, Part 1 — Background, 1996 Violence Definition, p. 2; pol. WHO — Sprawozdanie na temat globalnej sytuacji w dziedzinie zapobiegania przemocy, Część 1 Podstawy, Definicja przemocy z roku 1996, s. 2.

zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

W rozumieniu prawnym przemoc nie dotyczy tylko członków rodziny, ale również tych osób, które pozostają ze sobą w relacji zależności polegającej na wspólnym zamieszkiwaniu.

Przemoc w rodzinie przybiera różne formy. W poniższej tabeli zaprezentowano rodzaje przemocy w rodzinie i najczęściej spotykane zachowania sprawców oraz relewantne przepisy kodeksu karnego.

Tab. 2. Rodzaje przemocy i odpowiadające im artykuły kodeksu karnego

Rodzaj przemocy	Typowe zachowania będące wyrazem przemocy
przemoc fizyczna (art. 207 § 1 kk, art. 157 § 1 kk, art. 157 § 2 kk)	popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, spoliczkowanie, uszkodzenia ciała (zasinienia, zadrapania, krwawienia, oparzenia)
przemoc psychiczna (art. 207 § 1 kk, art. 190 § 1 kk)	izolowanie od otoczenia (rówieśników dzieci), wyzywanie, ośmieszanie, groźby, krytykowanie, poniżanie, ciągle niepokojenie
przemoc seksualna (art. 197-204 kk)	zmuszanie do obcowania płciowego lub innych czynności seksualnych
przemoc ekonomiczna art. 115 § 25 kk	uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych u członków rodziny, odbieranie zarobionych pieniędzy, „wydzielanie” porcji jedzenia, „kary finansowe” za niewłaściwe zachowanie
zaniedbanie (art. 160 § 1 kk, art. 210 § 1 kk)	nieprawidłowe żywienie, brak dbałości o higienę osobistą, brak kontroli i pozbawienie opieki przez długi czas, brak ochrony zdrowia, brak kontroli i zainteresowania w realizacji obowiązku szkolnego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wzorów formularzy procedury „Niebieskie Karty” oraz ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks Karny.

Zachowania przemocowe nie zawsze wypełniają znamiona czynów zabronionych, lecz zawsze naruszają prawa drugiej osoby do szacunku, godności, odpoczynku, intymności oraz samostanowienia o sobie i swojej rodzinie.

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy w rodzinie jest tendencja do powtarzania się określonych prawidłowości. Jest to tzw. cykl przemocy, w którym można zaobserwować następujące po sobie fazy:

1) **Faza narastającego napięcia** – charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych, zazwyczaj inicjowanych przez relatywnie błahe przyczyny. Na tym etapie dochodzi do rozmaitych incydentów, jak np. przejawy zazdrości, gniewu, kontrolowanie członków rodziny, używanie obraźliwych słów, poniżanie bliskiej osoby. Sprawca przemocy jest stale poirytowany i prowokuje kłótnie. Natomiast osoba, wobec której kierowana jest złość partnera, usiłuje za wszelką cenę załagodzić sytuację i zaspakaja wszelkie żądania.

Niejednokrotnie ofiara sama obwinia się za zachowanie partnera i dąży do jego uszczęśliwienia. Sytuacja z czasem staje się nie do zniesienia i pojawia się agresja.

2) **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji na ofierze. Ta faza trwa stosunkowo krótko, ale może się zakończyć nawet pobiciem, uszkodzeniem ciała lub śmiercią zaatakowanej osoby. Próby podejmowane przez ofiarę, aby ochronić siebie i wygasić wybuch agresji partnera, zazwyczaj nie przynoszą pożądanego zamiaru. Wraz z ustaniem aktu przemocy ofiara znajduje się w stanie szoku, nie chce uwierzyć w to, co się stało. Pojawia się u niej przerażenie, bezradność, poczucie wstydu, ale także złość, która powoduje, że najczęściej w tej fazie trwania przemocy osoby, które jej doznały decydują się na wezwanie pomocy i złożenie skargi, a więc początkują interwencję w sytuacji przemocy w rodzinie. Jeśli osoba zagrożona przemocą nie zgłosi się do właściwych instytucji po pomoc, jest to ostatni moment by przerwać cykl przemocy, nim rozpocznie się ona na nowo.

3) **Faza miodowego miesiąca** – sprawca wyraża żal z powodu swego zachowania i kieruje wobec ofiary dowody swojej miłości i uznania. Agresor usprawiedliwia swoje zachowanie i obiecuje, że to już się więcej nie powtórzy. Tym samym na nowo zdobywa zaufanie ofiary, która wbrew logice i wcześniejszym doświadczeniom ponownie zawiera sprawcy, w to, że się zmienił, ponieważ sama bardzo chce, aby tak się stało. Sprawca niestety z czasem stopniowo przestaje być uprzejmy, napięcie ponownie narasta, aż następuje nawrót przemocy. Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu, a akty przemocy stają się coraz bardziej brutalne i niebezpieczne dla ofiary.

Fazy cyklu przemocy powtarzają się i nierzadko mogą zapętlać nawet całymi latami. Akty przemocy eskalują w każdym następnym cyklu, a faza „miodowego miesiąca” zazwyczaj ulega skróceniu i spłyceniu, aż w końcu zanika.

Życie w powtarzającym się schemacie relacji powoduje z reguły powstanie zmian w profilu osobowościowym i zaburzeń psychicznych, w tym m.in.: wyuczonej bezradności, zjawiska „prania mózgu”, które odnosi się do utrwalania zmian ofiary w postrzeganiu siebie oraz do efektu „psychologicznej pułapki” oznaczającej całkowite przystosowanie się do wymagań partnera stosującego przemoc.

II KOSTRZYN – LOKALIZACJA I MIESZKAŃCY

Gmina Kostrzyn leży w środkowo-wschodniej części województwa wielkopolskiego w powiecie poznańskim. Jej siedzibą jest miasto Kostrzyn. Jak podaje GUS², gmina ma powierzchnię 154,8 km².

Na koniec 2021 r. w gminie Kostrzyn zameldowanych było 18.417 osób, w tym 9.942 kobiety i 8.475 mężczyzn. Szczegółowe dane zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tab. 3. Dane demograficzne o gminie Kostrzyn za 2021 r.

LUDNOŚĆ		
Gmina ogółem	Mężczyźni	Kobiety
18417	8475	9942
Miasto	Mężczyźni	Kobiety
9333	4464	4869
Tereny wiejskie	Mężczyźni	Kobiety
9084	4011	5073
URODZENIA		
Gmina ogółem	Mężczyźni	Kobiety
190	99	91
Miasto	Mężczyźni	Kobiety
70	38	32
Tereny wiejskie	Mężczyźni	Kobiety
120	61	59
ZGONY		
Gmina ogółem	Mężczyźni	Kobiety
200	99	101
W tym:	Miasto	Tereny wiejskie
200	102	98
PRZYROST NATURALNY		
Gmina ogółem	Miasto	Tereny wiejskie
10	3	7
ZAWARCIE MAŁŻEŃSTW		
Gmina ogółem	Miasto	Tereny wiejskie
103	56	47
MIGRACJE (POBYT STAŁY)		
<i>Napływ</i>		
Gmina ogółem	Miasto	Tereny wiejskie
527	147	380
<i>Odpływ</i>		
Gmina ogółem	Miasto	Tereny wiejskie
140	102	38

² https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Kostrzyn

SALDO MIGRACJI		
Gmina ogółem	Miasto	Tereny wiejskie
+387	+45	+342

Źródło: Raport o stanie gminy Kostrzyn za 2021 r.

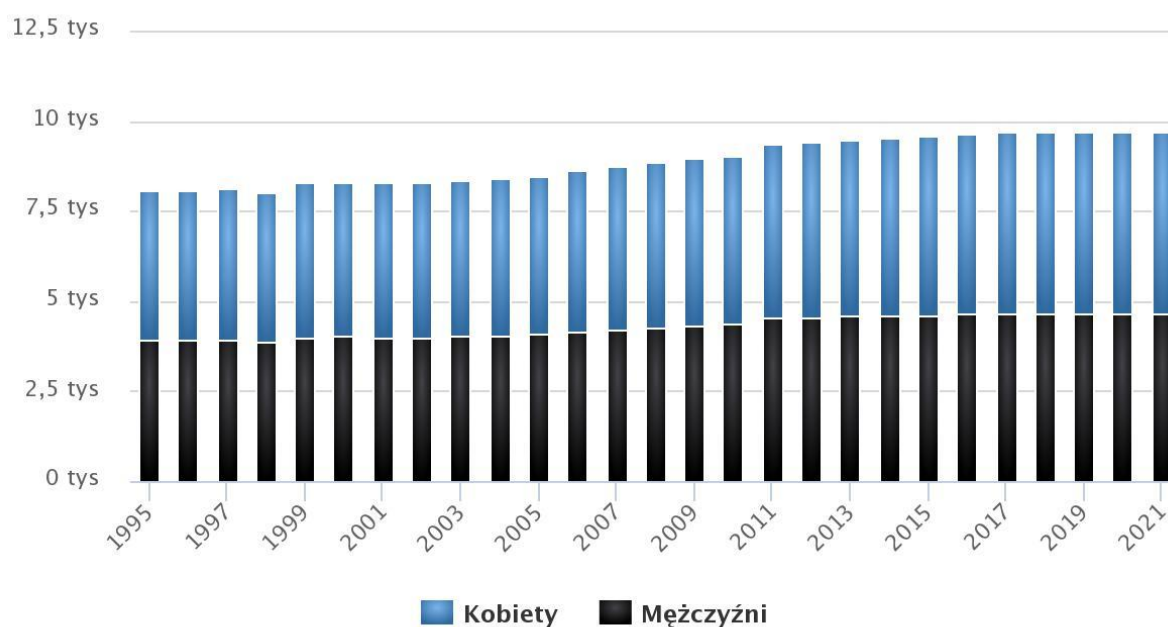
W latach 2002-2021 liczba mieszkańców wzrosła o 17,0%.

Średni wiek mieszkańców wynosi 39,9 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Rys. 1 Populacja gminy Kostrzyn w l. 1995-2021

Populacja – Kostrzyn w latach 1995 – 2021

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

III DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY NA TERENIE GMINY

III 1. DANE INSTYTUCJONALNE

III 1. 1. NIEBIESKA KARTA

Jednym z miarodajnych narzędzi badawczych w przypadku zjawiska przemocy w rodzinie jest procedura „Niebieskie Karty”. Zgodnie z art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ww. procedura „obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie” natomiast jej wszczęcie zgodnie z § 2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieska Karta” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta — A” przez przedstawiciela jednego z ww. podmiotów – w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Jak wynika z art. 9d ust. 4 ww. ustawy procedura „Niebieska Karta” wszczynana jest „w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie” a zgodnie z art. 9d ust. 1 wskazanego aktu podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w ramach procedury „Niebieska Karta” nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie

Bardzo niepokoi fakt, że od 2019 roku w Gminie Kostrzyn stale wzrasta liczba wszczynanych procedur „Niebieska Karta” Z jednej strony może to świadczyć o narastającym problemie przemocowym w społeczności lokalnej Kostrzyna, lecz jednocześnie dowodzi coraz wyższej świadomości o tym zjawisku i konieczności przeciwdziałania mu.

Na przestrzeni analizowanych trzech lat wnioski w sprawie Niebieskich Kart są sporządzane najczęściej przez Policję. Godnym podkreślenia jest fakt, że problem przemocy dostrzegają i formalnie reagują również inne instytucje publiczne, zwłaszcza Ośrodek Pomocy

Społecznej. Trzecim podmiotem, po OPS, który sporządził dotąd najwięcej wniosków w procedurze Niebieskie Karty są placówki szkolno-wychowawcze.

Tab. 4. Niebieskie Karty w gminie Kostrzyn w l. 2019-2021

	2019	2020	2021
Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę "Niebieskie Karty", w tym procedury rozpoczęte przez:	31	53	57
Policję	22	36	38
OPS	7	15	9
GKRPA	0	0	0
Placówki służby zdrowia	0	0	2
Placówki szkolno-wychowawcze	1	1	6
Inne instytucje i organizacje	0	0	2
Inne	1	1	0

Źródło: OPS i Zespół Interdyscyplinarny

III 1. 2. PUNKT INFORMACYJNO-KONSULTACYJNY DS. UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Na terenie Gminy Kostrzyn działa Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie. Kilkunastoletnia działalność Punktu oraz liczba osób korzystających z pomocy potwierdza potrzebę jego istnienia. Mieszkańcy gminy wymagający pomocy i wsparcia w przedmiocie uzależnień mogą spotkać się w Punkcie z pedagogiem społecznym, psychologiem lub terapeutą uzależnień.

W ramach Punktu można skorzystać również z terapii rodzinnej, którą prowadzi wysokiej klasy specjalista. Na terapię zgłaszają się mieszkańcy Kostrzyna i innych miejscowości gminy zarówno ze wskazań Komisji jak i samodzielnie, czy za namową kolegów lub członków rodzin. Na spotkania docierają również osoby, które kontynuują terapię po odbyciu leczenia na oddziałach szpitalnych leczenia uzależnień.

Zadania Punktu:

- a) udzielanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego,
- b) udzielanie wsparcia prawnego,

- c) gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- d) gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy w zakresie rozładowywania napięcia, radzenia sobie ze stresem oraz rozwiązywania konfliktów,
- e) gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy terapeutyczno-korekcyjne wobec sprawców przemocy.

Począwszy od 2019 r. rysuje się tendencja malejąca w liczbie rodzin, którym jest udzielana pomoc w Punkcie. Dotyczy to również liczby rodzin z problemem alkoholowym. Z drugiej strony wzrosła liczba osób objętych poradnictwem w obszarze przemocy i liczba sprawców.

Do bardzo niepokojących wniosków prowadzi zestawienie danych na temat liczby osób z problemem uzależnień i współuzależnieni. Podczas gdy liczba tych pierwszych wyraźnie spadła, liczba osób współuzależnionych wzrosła o 100%.

Tab. 5. Beneficjenci Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie

	2019	2020	2021
Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu	105	71	92
W tym rodziny z problemem alkoholowym	26	14	24
Liczba osób objętych poradnictwem w obszarze przemocy	43	40	45
Liczba sprawców przemocy	7	6	9
Osoby uzależnione	18	10	8
Osoby współuzależnione	8	4	16

Źródło: OPS i Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie

W latach 2019 - 2021 do Punktu zgłaszały się osoby i rodziny, w szczególności z następującymi sprawami:

1. Prośby telefoniczne o wyjaśnienie w jaki sposób można uruchomić leczenie odwykowe,
2. Pytania o pomoc w zakresie przemocy domowej, przepisy i kontakty do instytucji,
3. Współuzależnienia,
4. Problemy relacyjne w rodzinie,

5. Problemy związane z zaburzeniami psychicznymi i chorobami psychicznymi – poradnictwo,
6. Problemy młodzieży – praca online i izolacja, która źle wpływa na rozwój psychofizyczny młodych ludzi.

III 1. 3. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO RODZINIE I OPIECE

Na przestrzeni lat 2019-2021 uwidacznia się ogólna tendencja rosnąca w liczbie wszczynanych spraw i stwierdzanych przypadków przestępstwa znęcania się (art. 207 k.k.) oraz niealimentacji (art. 209 k.k.).

Zmniejsza się za to zdecydowanie liczba wszczynanych spraw i stwierdzanych przestępstw groźby karalnej.

Wyłączając rok 2020, w którym na terenie Polski ogłoszono stan epidemii Covid-19, widać tendencję wzrostową w liczbie interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie Gminy Kostrzyn.

Tab. 6. Przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece w l. 2019-2021

			2019	2020	2021
Kwalifikacja prawna spraw związanych z przemocą w rodzinie	Znęcanie się nad rodziną	Wszczęte	6	13	11
		Stwierdzone	4	7	5
		zakończone	4	13	11
	Groźba karalna	Wszczęte	21	18	14
		Stwierdzone	6	6	4
		Zakończone	2	18	4
	Rozpijanie małoletniego	Wszczęte	0	0	0
		Stwierdzone	0	0	0
		Zakończone	0	0	0
	Uchylanie się od płacenia alimentów	Wszczęte	13	47	20
		Stwierdzone	10	20	6
		zakończone	13	47	20
	Inne	Wszczęte	12	14	12
		Stwierdzone	2	5	7
		Zakończone	12	14	12
Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu			149	132	174

Źródło: Policja

III 1. 4. POMOC OFIAROM PRZEMOCY W RODZINIE

Oprócz ww. Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie, Gmina Kostrzyn podejmuje wiele różnorodnych działań pomocowych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie prowadzi szeroko pojętą działalność pomocową dla domniemanych ofiar przemocy w rodzinie. Osoby będące w potrzebie są kierowane do Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego oraz do terapeuty rodzinnego. W toku postępowań rodzina może również skorzystać z pomocy terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka w Poznaniu. Dzięki współpracy instytucji rodziny otrzymują wsparcie. W momencie gdy w danej rodzinie pojawia się problem nadużywania alkoholu, osoby te są kierowane do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kostrzynie.

Wielopoziomowa współpraca ww. instytucji doprowadza z reguły do stabilizacji życia rodzinnego. W trudnych momentach, gdy zagrożone jest dobro jednostki, sprawy kierowane są do Sądu Rodzinnego i Prokuratury. Wywiady z rodzinami uwikłanymi w przemoc przeprowadza Kurator Zawodowy z III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego we Wrześni.

III 1. 5. ZESPÓŁ INTERDyscyPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Ramy formalne do funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych w Gminie Kostrzyn wyznaczają dwa akty prawa miejscowego: Uchwała NR II/15/2010 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 30 grudnia 2010 roku i Zarządzenie NR 10/2011 z dnia 04 marca 2020 r. Burmistrza Gminy Kostrzyn.

Zespół Interdyscyplinarny odbywa się od lat systematycznie po 4 posiedzenia rocznie. W 2020 r. nie przeszkodził temu ogłoszony stan epidemii Covid-19. W skład Zespołu wchodzi pracownicy socjalni OPS, asystent rodziny, przedstawiciele oświaty, Policjanci, przedstawiciele służby zdrowia, pracownicy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz kuratorzy sądowi.

Począwszy od 2018 maleje liczba osób objętych pomocą Zespołu (o 75%) i grup roboczych (o 74%), jak również liczba rodzin objęta pomocą Zespołu (o 13%) i grup roboczych (o 4%).

Na przestrzeni lat 2018-2020 wyraźnie zmalała również ogólna liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie – aż o 86%.

W 2018 r. najwięcej ofiar przemocy w rodzinie było wśród dzieci. W 2020 r. odsetek ten zmalał aż o 96,05%, a najczęstszymi ofiarami przemocy są kobiety (88% ogólnej liczby ofiar w 2020 r.).

Nie odnotowano dotąd ofiar przemocy w rodzinie wśród osób z niepełnosprawnością. Natomiast zdarzają się pojedyncze przypadki starszych kobiet (65+) obejmowanych pomocą ze strony Zespołu lub grupy roboczej.

Tab. 7 Praca Zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych w l. 2018-2020

		2018	2019	2020	
Liczba posiedzeń ZI		4	4	4	
Liczba osób objętych pomocą ZI	ogółem	178	70	45	
	w tym kobiety	ogółem	53	24	22
		w tym niepełnosprawne	0	0	0
		w tym starsze	0	3	2
	w tym mężczyźni	ogółem	49	22	20
		w tym niepełnosprawni	0	0	0
		w tym starsi	0	0	0
	w tym dzieci	ogółem	76	24	3
		w tym niepełnosprawne	0	0	0
Liczba rodzin objętych pomocą ZI		52	31	45	
Liczba utworzonych grup roboczych		6	31	9	
Liczba posiedzeń grup		182	142	175	
Liczba osób objętych pomocą grup roboczych	ogółem	178	70	47	
	w tym kobiety	ogółem	53	24	22
		w tym niepełnosprawne	0	0	0
		w tym starsze	0	3	2
	w tym mężczyźni	ogółem	49	22	22
		w tym niepełnosprawni	0	0	0
		w tym starsi	0	0	0
	w tym dzieci	ogółem	76	24	3
		w tym niepełnosprawne	0	0	0
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych		47	31	45	
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	ogółem	178	48	25	
	kobiety	53	24	22	
	mężczyźni	49	0	0	
	dzieci	76	24	3	

Źródło: Sprawozdanie roczne z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie sporządzone przez OPS i przekazane do MRiPS.

III 1. 6. POMOC SPOŁECZNA Z POWODU PRZEMOCY

Świadczenia z systemu pomocy społecznej powodowane przypadkami przemocy w rodzinie stanowią na terenie gminy Kostrzyn marginalną część z puli wszystkich świadczeń w skali roku.

W 2020 r. żadna rodzina nie korzystała z pomocy z tytułu przemocy, a w 2021 r. jedna.

Tab. 8. Powody udzielania pomocy społecznej w gminie Kostrzyn w l. 2017-2021.

Powody	Liczba rodzin i osób w poszczególnych latach									
	2017		2018		2019		2020		2021	
	l. rodzin	l. osób w rodzinach	l. rodzin	l. osób w rodzinach	l. rodzin	l. osób w rodzinach	l. rodzin	l. osób w rodzinach	l. rodzin	l. osób w rodzinach
ubóstwo	130	259	114	212	89	138	88	155	95	162
sieroctwo	0	0	0	0	0	0	1	3	0	0
bezdomność	11	11	16	16	10	10	13	14	18	19
bezrobocie	60	145	51	130	30	56	25	64	46	103
niepełnosprawność	121	212	135	257	116	192	101	172	105	164
długotrwała lub ciężka choroba	186	318	186	331	163	255	154	244	181	291
przemoc w rodzinie	1	4	2	6	3	7	0	0	1	1
potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	26	117	25	114	16	75	18	79	17	75
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (ogółem)	152	298	152	310	131	236	125	243	175	340
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	15	5	8	4	5	8	16	6	6
alkoholizm lub narkomania	11	16	8	9	8	11	7	11	9	21
zdarzenie losowe / sytuacja kryzysowa	8	20	1	3	1	4	6	20	0	0
COVID - 19	0	0	0	0	0	0	3	9	3	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej OPS Kostrzyn.

III 2. POSTRZEGANIE ZJAWISKA PRZEMOCY PRZEZ MIESZKAŃCÓW GMINY

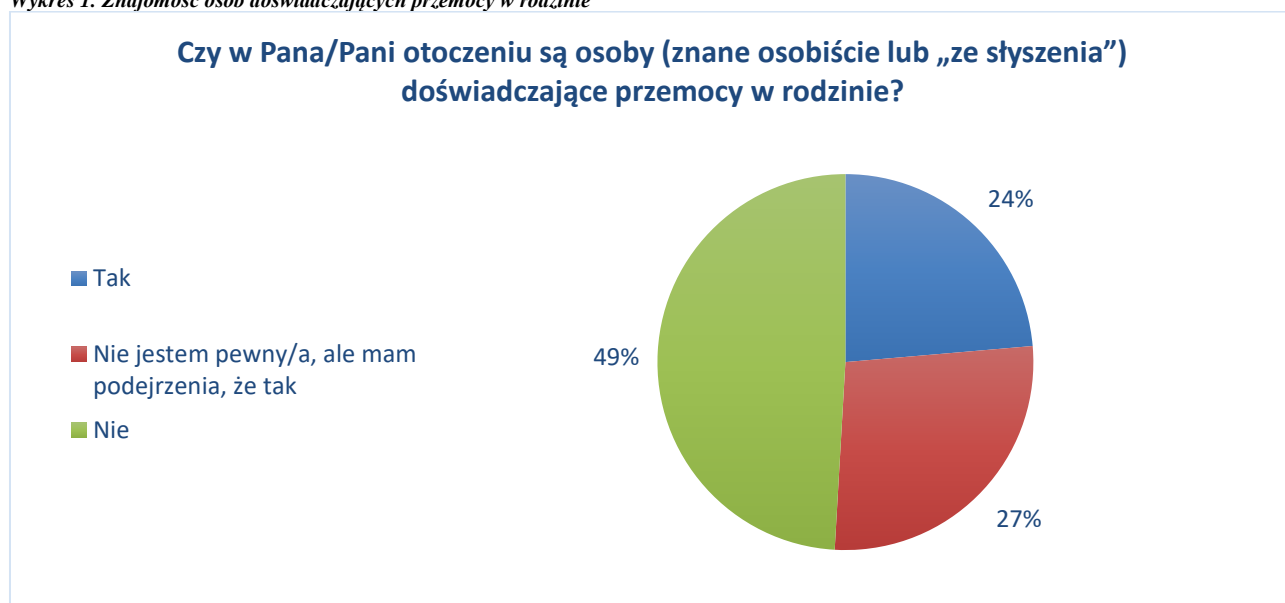
W drugim kwartale 2022 roku wśród mieszkańców Gminy Kostrzyn zostały przeprowadzone badania ankietowe, mające na celu zidentyfikowanie podstawowych

problemów społecznych. Jednym z badanych aspektów była wiedza i postawy dorosłych mieszkańców wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

W badaniu wzięło udział 110 pełnoletnich mieszkańców Gminy Kostrzyn, których średni wiek wyniósł 40 lat.

Ponad połowa (**łącznie 51%**) respondentów deklaruje, że zna osoby doświadczające przemocy w rodzinie lub ma podejrzenie, że do przemocy dochodzi.

Wykres 1. Znajomość osób doświadczających przemocy w rodzinie

Aż **69%** ankietowanych mieszkańców deklaruje, że nie wie, w jakich miejscach może uzyskać pomoc osoba doświadczająca przemocy w rodzinie.

Wykres 2. Znajomość miejsce, gdzie pomoc może uzyskać osoba doświadczająca przemocy

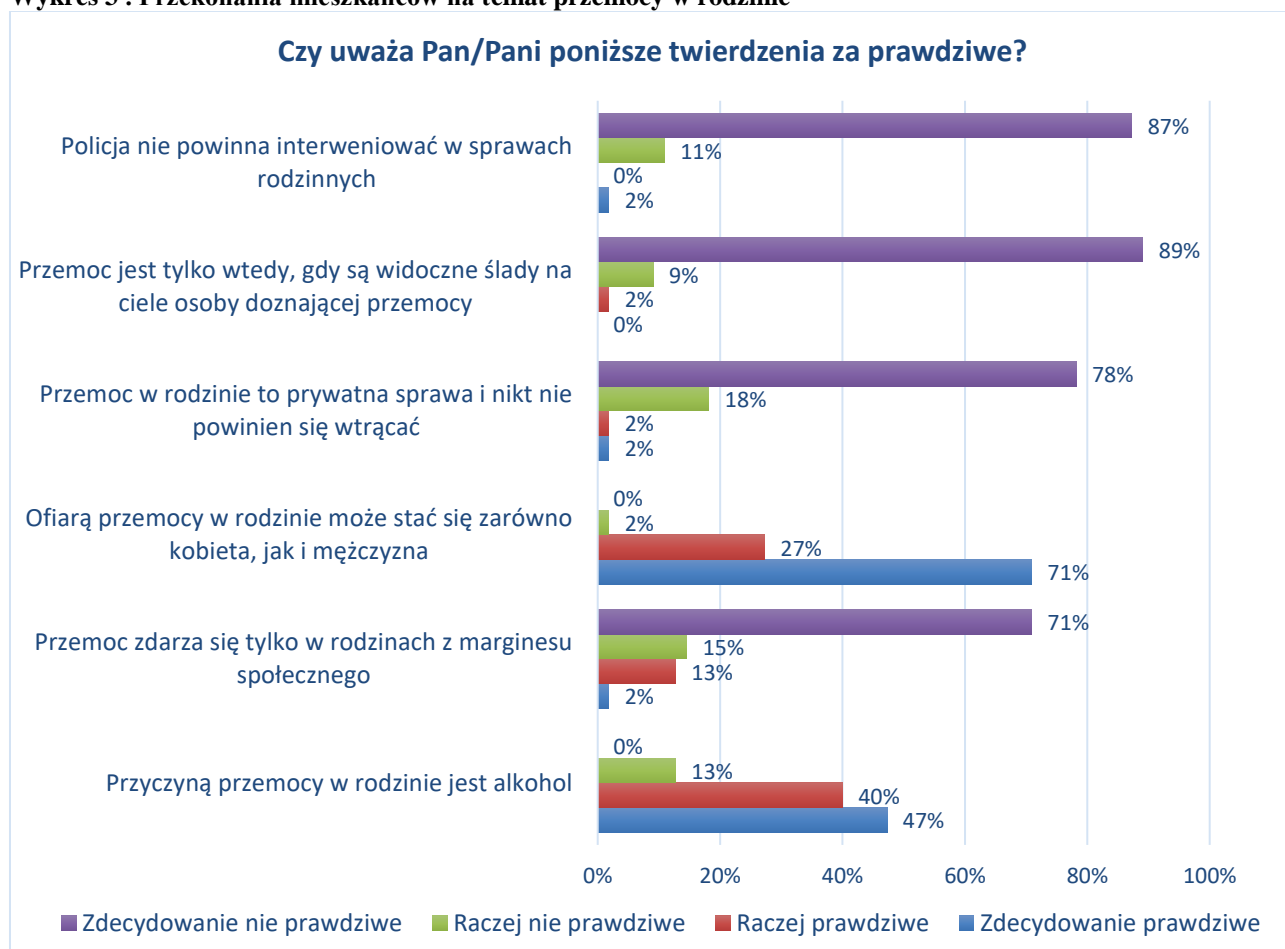

Celem następnego pytania było zbadanie postaw i przekonań mieszkańców na temat różnych zagadnień i stereotypów związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych”, a „Przemoc jest tylko wtedy, gdy widać ślady na ciele ofiary” – mieszkańcy niemal jednogłośnie nie popierają tych poglądów (w obu przypadkach po 98%),
- 96% badanych nie zgadza się z twierdzeniem, że „przemoc w rodzinie to prywatna sprawa i nikt nie powinien się wtrącać”,
- Zdaniem 98% ankietowanych prawdą jest to, że „ofiara przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna”,
- 86% nie podziela stereotypu, zgodnie z którym „przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego”.

O ile we wszystkich podanych dotąd zagadnieniach mieszkańcy wykazują prawidłowe postawy, to jednak łącznie 87% badanych ulega stereotypowi, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.

Wykres 3 . Przekonania mieszkańców na temat przemocy w rodzinie

IV ZASOBY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

W Gminie Kostrzyn należy wyróżnić dwie grupy zasobów:

1. Zasoby ludzkie:

- personel Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie,
- Pełnomocnik Burmistrza Gminy Kostrzyn ds. Profilaktyki Uzależnień,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- członkowie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Personel Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień oraz Przemocy w Rodzinie,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych i inicjatyw nieformalnych, w tym grup wsparcia, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz uzależnień.

2. Zasoby instytucjonalne:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie,
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień oraz Przemocy w Rodzinie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminne placówki oświatowe,
- Ośrodki zdrowia.

V ANALIZA SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Bogate zasoby gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy, • Doświadczenie lokalnych instytucji w pracy z rodzinami z problemem przemocy i uzależnień, • Specjalistyczny personel, • Działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie, • Podnoszenie kompetencji zawodowych przez specjalistów realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • Malejąca liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Występowanie zjawiska uzależnień i przemocy w rodzinie oraz problemów z nimi związanych, • Zbyt niska motywacja oraz zaangażowanie rodzin do współpracy w zakresie rozwiązywania problemu przemocy, • Niedostrzeżenie problemu przez rodziny, • Stale wzrasta liczba wszczynanych procedur „Niebieskich Kart”, • tendencja rosnąca w liczbie wszczynanych spraw i stwierdzanych przypadków przestępstwa znęcania się (art. 207 k.k.) oraz niealimentacji (art. 209 k.k.). • Błędne stereotypy na temat korzystania z pomocy instytucjonalnej. • Brak specjalistycznego punktu terapeutyczno-mediacyjnego dla rodzin, w których występuje przemoc, ze szczególnym uwzględnieniem pracy ze sprawcami przemocy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na wsparcie rodzin i podejmowanie innowacyjnych działań na ich rzecz, • Zmiana w społecznym postrzeganiu problemu przemocy w rodzinie, • Kontynuowanie współpracy pomiędzy instytucjami społecznymi w gminie i regionie, • Planowane rozległe nowelizacje przepisów w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – dostrzeżenie zjawiska przez prawodawcę krajowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Erozja autorytetu rodziny - osłabienie tradycyjnych więzi rodzinnych • Wzrastająca liczba rodzin wieloproblemowych, • Zagrożenia ze strony nowych rodzajów technologii (np. uzależnienia behawioralne, od Internetu, zakupów online, cyberprzemoc, stalking), • Inflacja i inne negatywne zjawiska ekonomiczne pogarszające stan domowego budżetu, co może powodować narastającą frustrację i konflikty.

VI CELE, DZIAŁANIA I WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU

VI. 1 CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Głównym celem Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kostrzyn na lata 2023-2025 jest profilaktyka i skuteczne działanie na rzecz osób uwikłanych w przemoc w rodzinie.

VI. 2. CELE SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA I WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU

Przyjęty cel ogólny ma charakter nadrzędny, a dla jego urzeczywistnienia przyjęto pięć celów operacyjnych. Są to:

1. Zapewnienie warunków do pracy i koordynacja działań lokalnych podmiotów,
2. Prowadzenie działań pomocowych dla ofiar przemocy w rodzinie,
3. Prowadzenie działań interwencyjnych, edukacyjnych i korekcyjnych wobec sprawców przemocy,
4. Wzrost wiedzy i wrażliwości społecznej w zakresie rozpoznawania oraz reagowania na zjawisko przemocy w rodzinie,
5. Edukacja osób działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W poniższej tabeli przedstawiono cele operacyjne w powiązaniu z zaplanowanymi zadaniami oraz wskaźnikami realizacji Programu.

Tabela 9. Cele szczegółowe programu, zadania i wskaźniki realizacji celów

Lp.	Cel operacyjny	Zadania	Wskaźniki realizacji
1.	Zapewnienie warunków do pracy i koordynacja działań lokalnych podmiotów	<ul style="list-style-type: none">• zapewnienie warunków do realizacji zadań ustawowych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grup roboczych,	<ul style="list-style-type: none">• liczba posiedzeń ZI,• liczba powołanych grup roboczych,• liczba założonych Niebieskich Kart,

		<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie warunków do dalszej działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień oraz Przemocy w Rodzinie, • kierowanie wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przypadkach związku pomiędzy nadużywaniem alkoholu a stosowaniem przemocy, • budowanie i wzmacnianie współpracy międzyinstytucjonalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba porad udzielonych ofiarom przemocy, • liczba sprawców przemocy objętych działaniami terapeutycznymi, • liczba specjalistów zatrudniona w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Uzależnień oraz Przemocy w Rodzinie.
2.	Prowadzenie działań pomocowych dla ofiar przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie osobom doświadczającym przemocy wsparcia psychologicznego, medycznego, terapeutycznego, prawnego, socjalnego, • stosowanie procedury Niebieskie Karty, • organizacja bezpiecznego schronienia, • interwencja kryzysowa, • motywowanie ofiar przemocy, osób współzależnionych do czynnego udziału w terapii dla osób pokrzywdzonych i współzależnionych, • wyposażenie placówek Gminy Kostrzyn zajmujących się pomocą i wsparciem ofiarom przemocy w informacje i materiały edukacyjne dotyczące lokalnych systemów zabezpieczenia przed przemocą, • diagnozowanie skali zjawiska przemocy domowej na terenie gminy, • kierowanie ofiar przemocy do specjalistów działających w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień oraz Przemocy w Rodzinie oraz Ośrodka Pomocy Społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób, którym udzielono wsparcia, • liczba wszczętych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty”, • liczba rodzin i osób objętych pomocą i wsparciem w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty”, • liczba przeprowadzonych monitoringu w rodzinach uwikłanych w zjawisko przemocy domowej, • liczba udzielonych porad indywidualnych, • liczba i nakład materiałów informacyjno-edukacyjnych, • liczba ponownych incydentów stosowania przemocy wśród rodzin objętych działaniami.
3.	Prowadzenie działań interwencyjnych, edukacyjnych i korekcyjnych wobec sprawców przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • inicjowanie działań interwencyjnych wobec do osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym kierowanie sprawców do specjalistów działających w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób uczestniczących w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy, • liczba wszczętych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty”,

		<p>oraz Przemocy w Rodzinie oraz Ośrodka Pomocy Społecznej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • motywowanie sprawców przemocy do udziału w specjalnych programach korekcyjno-educacyjnych, • kierowanie osób stosujących przemoc i wykazujących problem alkoholowy do GKRPA oraz motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, • izolowanie sprawców przemocy od ofiar zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, • stosowanie procedury „Niebieskie Karty”, • uruchomienie punktu terapeutyczno-mediacyjnego dla rodzin, w których występuje przemoc, ze szczególnym uwzględnieniem pracy ze sprawcami przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba sprawców przemocy, którym nakazano opuszczenie lokalu mieszkalnego, • liczba zastosowanych środków zapobiegawczych przez funkcjonariuszy policji, • liczba przeprowadzonych interwencji domowych, • liczba wszczętych, stwierdzonych i zakończonych postępowań w sprawach przestępstw przeciwko rodzinie i opiece, • liczba ponownych incydentów stosowania przemocy wśród rodzin objętych działaniami.
4.	<p>Wzrost wiedzy i wrażliwości społecznej w zakresie rozpoznawania oraz reagowania na zjawisko przemocy w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja akcji, warsztatów i spotkań profilaktycznych, • rozpowszechnianie informacji w Urzędzie Miejskim, Ośrodku Pomocy Społecznej, Komisariacie Policji, w Placówkach Oświaty, Placówkach Opieki Zdrowotnej oraz w innych instytucjach i organizacjach środowiska lokalnego, • rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy, • publikowanie w miesięczniku „Kostrzyńskie ABC” informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej, • rozpowszechnianie w lokalnym środowisku programów profilaktycznych, • udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • przygotowywanie i realizacja kampanii społecznych i konferencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym. • realizacja zajęć edukacyjno-wychowawczych w placówkach oświatowych z terenu gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba akcji i zajęć edukacyjno-wychowawczych w placówkach oświatowych w ramach programów profilaktycznych, • liczba zorganizowanych kampanii, warsztatów i spotkań profilaktycznych, • liczba współpracujących partnerów społecznych, w tym podmiotów trzeciego sektora, • ilość rozpowszechnionych materiałów o charakterze informacyjno-educacyjnym, • liczba publikacji w miesięczniku „Kostrzyńskie ABC”, • liczba zrealizowanych programów profilaktycznych i edukacyjnych • liczba zrealizowanych form aktywnego spędzania czasu wolnego, • liczba konsultacji indywidualnych i rodzinnych w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Uzależnień oraz Przemocy w Rodzinie.

		<p>uwrażliwiających dzieci i młodzież na problem przemocy w rodzinie oraz sposoby radzenia sobie ze stresem i agresją,</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja festynów, inicjatyw sportowo-rekreacyjnych, pikników rodzinnych i imprez okolicznościowych wzmacniających poprawne relacje międzypokoleniowe, • promowanie mediacji i terapii, w tym przede wszystkim rodzinnych, jako dostępnych form rozwiązywania konfliktów, • konsultacje indywidualne i rodzinne w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Uzależnień oraz Przemocy w Rodzinie. 	
5.	Edukacja osób działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzenie informacji dotyczących potrzeb szkoleniowych w zakresie zjawiska przemocy domowej, • organizowanie lub zapewnianie udziału w specjalistycznych szkoleniach, seminariach i konferencjach tematycznych dla wybranych osób lub grup zawodowych (w szczególności pracowników socjalnych, przedstawicieli ZI i GKRPA), • zakup lub subskrypcja fachowej literatury i czasopism na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych szkoleń i innych działań edukacyjnych, • liczba przeszkolonych osób.

Źródło: Opracowanie własne

VII REALIZACJA PROGRAMU

VII. 1. ADRESACI PROGRAMU

Działania założone w niniejszym programie są skierowane do:

1. Rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy,
2. Rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy,
3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą, w tym są to m.in.:
 - pracownicy socjalni,
 - policjanci,
 - nauczyciele i pedagodzy szkolni,
 - pracownicy służby zdrowia,
 - pracownicy świetlic opiekuńczo-wychowawczych,
 - członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - specjaliści pracujący w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
4. Środowiska lokalnego.

VII 2. NADZÓR I REALIZATORZY

Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Burmistrz Gminy Kostrzyn.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie odpowiada za realizację Programu i koordynację przedsięwzięć podejmowanych na jego podstawie, jak również rozpatruje sygnalizowane problemy związane z realizacją Programu, zmiany stanu prawnego w tym zakresie oraz w miarę potrzeby proponuje wprowadzenie zmian do niniejszego dokumentu.

Cele wyznaczone w niniejszym Programie będą wdrażane przez:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie,

2. Pełnomocnika Burmistrza Gminy Kostrzyn ds. Profilaktyki Uzależnień,
3. Personel Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień oraz Przemocy w Rodzinie,
4. Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

VII 3. PARTNERZY

1. Urząd Miejski w Kostrzynie,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Komisariat Policji,
4. Placówki opieki zdrowotnej,
5. Placówki oświatowe,
6. Świetlice środowiskowe,
7. Organizacje pozarządowe.

VII 4. PROGNOZOWANE EFEKTY

1. Zwiększenie dostępności pomocy dla ofiar przemocy,
2. Poprawa efektywności działań edukacyjno-korekcyjnych wobec sprawców przemocy,
3. Redukcja skali występowania przemocy w rodzinie na terenie gminy, w tym spadek liczby rodzin, w których podejmowano interwencje wielokrotnie,
4. Pogłębienie wiedzy członków społeczności lokalnej na temat rozpoznawania zjawiska przemocy w rodzinie, a także sposobów reagowania na nią,
5. Wzrost kwalifikacji osób zaangażowanych w pracę na rzecz ofiar i sprawców przemocy w rodzinie.

VII 5. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Program realizowany będzie od dnia podjęcia przez Radę Gminy stosownej uchwały aż do 31 grudnia 2025 r.

Wdrażanie postanowień Programu ma charakter ciągły, uwzględniający dotychczas wytyczone kierunki działań, jak również otwartość na propozycje nowych rozwiązań wynikających z pojawiających się na bieżąco potrzeb.

VII 6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Działania przewidziane w niniejszym Programie będą finansowane ze środków zabezpieczonych w uchwale budżetowej na realizację zadań własnych gminy, a także ze środków pochodzących z dotacji i środków pozabudżetowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

VII 7. MONITORING, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I EWALUACJA

Bieżące monitorowanie wdrażania zadań przyjętych w niniejszym Programie ma na celu ocenę, czy założone rezultaty są realizowane. Monitoring będzie prowadzony na podstawie oceny poziomu realizacji poszczególnych zadań Programu.

Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich efektywności oraz wdrożenie działań naprawczych w sytuacji ujawnienia ewentualnych błędów i trudności.

Dane będą uzyskiwane od podmiotów zaangażowanych w realizację jego założeń i gromadzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie.

Sprawozdawczość będzie dotyczyć realizacji wszystkich celów, zadań i działań ujętych w Programie, a wskaźniki osiągnięcia zamierzonych celów będą mierzone systematycznie w okresach rocznych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie.

Systematyczne prowadzenie ewaluacji pozwoli dostrzec wpływ podejmowanych przedsięwzięć na podniesienie skuteczności działań na rzecz osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a zarazem stanowi podstawę rozpoznania, a następnie planowania i wdrażania działań naprawczych.